

Govor
Nj. E. Veselka Grubišića,
izvanrednog i opunomoćenog veleposlanika
Republike Hrvatske u Crnoj Gori,
prigodom svečane proslave
Dana državnosti Republike Hrvatske
i 1100. obljetnice Hrvatskog kraljevstva

Podgorica, 28. svibnja 2025. godine

Zahvaljujem *klapi Kurjože* na prekrasno izvedenim himnama Republike Hrvatske, Crne Gore i Europske unije. Pri odabiru klape, moje kolegice iz Veleposlanstva rekoše: „Veleposlaniče vrijeme je za žensku klapu“!

Poštovane ekscelencije, poštovani potpredsjednici Vlade Ibrahimoviću i Gjelošhaj, uvažene ministrice i ministri, uvaženi zastupnici, preuzvišeni nadbiskupe Gjonleshaj, preuzvišeni biskupe Vukšić, vrhovni rabine Preleviću, dragi svećenici, imame Daciću, časne sestre, mili moji iz Hrvatske zajednice, dame i gospodo, cijenjeni uzvanici, svakog vas ponaosob iz dubine srca pozdravljam. Poseban pozdrav članovima Bokeljske mornarice. Svakog od vas susreo sam bar nekoliko puta, svi ste me dotaknuli svojim vrlinama. Moje ste putovanje ovdje u Crnoj Gori činili ljepšim.

Dopustite mi zahvaliti direktorima i djelatnicima tvrtki koje sponzoriraju ovaj događaj: Kutjevo, Erste, Voli, Ataco, Ledo, Cemex, INA, T-com, Vivax, IDEA, Podravka, Telemont, Hipotekarna, Alliance, Conte Hotel-Resoran, West Point, ENT-EXT, Marinetek, FEAL, Viral, Compania de Vinos Montenegro, Infinium, Bajkeraj i Avlija, koje su uvijek s nama. Ove kompanije, osim što financiraju ovaj prijem, financiraju i mnoge druge zajedničke aktivnosti. Zajedno činimo izvrstan tim! Svojim prijateljstvom činili ste mi čast i privilegij. Bilo mi je osobno zadovoljstvo poznavati Vas i surađivati s Vama.

Hrvatska će za dva dana obilježiti Dan hrvatske državnosti. Danas diljem svijeta promičemo svoj vlastiti hrvatski identitet koji uključuje i sve posebnosti 22 ustavne manjine u Republici Hrvatskoj. Opetujem kako je hrvatski jedan od službenih jezika Europske unije. Ponovno je Hrvatska proglašena najsigurnijom državom u Europi za šetnju sami noću. Postigli smo A kreditni rejting kod sve tri najvažnije kreditne agencije. Dio smo Šengenskog prostora. Prosječna neto plaća u Hrvatskoj sada je blizu 1500 eura. Članstvo u Europskoj uniji nam u tome znatno pomaže. Prošle godine posjetilo nas je više od 20 milijuna turista. Nižemo i dalje mnoge sportske uspjehe.

Ovo je godina u kojoj također slavimo 1100 godina Hrvatskog kraljevstva, kojeg je utemeljio Tomislav, prvi hrvatski kralj iz narodne loze Trpimirovića. Moćni je vladar tada širokog ozemlja, od Jadranskog mora do Drave i Dunava, uživao nepodijeljeni respekt koji je i motivirao papu Ivana X da mu se, 925. godine, obrati kao „dragom sinu, kralju Hrvata“. Veliko je Hrvatsko kraljevstvo formirano nakon uspješnih vojni koje je Tomislav vodio protiv Mađara i Bugara, kao i uspješnog političkog balansiranja između velikog Bizantskog carstva na istoku i snažnih germanskih grofovija na zapadu. Vrijeme Tomislavove vladavine stoga je postalo ishodišno mjesto hrvatske državnosti, vrijeme na koje se pozivamo kada govorimo o tisućugodišnjem hrvatskom državnom pravu, kojeg su nam toliki pokušavali osporiti. Šahovnica i trobojnica, simboli suvremenog hrvatskog suvereniteta, uživaju kontinuitet kakvim se danas malo koja zemlja i narod mogu pohvaliti. A još je manje država koje danas imaju isto

ime kao što su ga imale i u desetom stoljeću. Stoga, ponosni na to vrijeme i u ovoj prigodi ističemo da smo baštinici slavne povijesti, koju smo i sami oplemenili našim doprinosom u stvaranju suvremene hrvatske države, svjesni da ćemo i mi, kao što su to činili naši preci za narodnih vladara, ostaviti u naslijeđe našim potomcima obranjeno ovo vrijedno, prelijepo i nama sveto tlo.

Danas, Bogu hvala, Hrvati imaju izvrsne odnose i s Mađarima i Bugarima. Republika Hrvatska nam je i lijepa i dovoljno velika. Danas, kao i mnoge druge zemlje Europe, i Hrvatska vapi za demografskom obnovom. Geografski nepovoljan oblik teritorija Republike Hrvatske prevladali smo izgradnjom mreže izvrsnih autocesta. Prekinuti kopneni teritorij kod Neuma, riješili smo Pelješkim mostom koji je ujedno arhitektonsko i pejzažno remek djelo. Bilo bi pretenciozno opisati cijelu Hrvatsku onako kako je George Bernard Shaw opisao Kornatsko otočje. Citiram: „Zadnjeg dana stvaranja Svijeta u želji da okruni svoje djelo, Bog je stvorio Kornatsko otočje od zvjezdane prašine, svojih suza i vlastitog daha“.

Hrvatska kao i sve njoj susjedne države imaju dovoljno teritorija. Svima nam je potrebna sloga i snažna demografska obnova. Imamo možda najljepši i klimatski najpovoljniji komad planeta Zemlje, divne krajolike, lijepe, pametne i tople ljude, srčanost... Trebamo jedni drugima isticati kreposti i vrline. Moramo biti dobri susjedi te jedni drugima biti pomoć i utjeha.

Kad smo već ovdje na ovom mjestu, spomenut ću i drevnu Duklju. Ove godine je 900. obljetnica od smrti velikog vladara Duklje, dobrog kralja Grubiše koji je vladao od 1117. do 1125. godine. Kaže, pop Dukljanin, da je dobri kralj Grubiša sklopio mir sa svim susjedima i da je Dukljom zavladao blagostanje te radalo i grožđe i žito.

Prošle srijede, Crna Gora slavila je Dan nezavisnosti. Imao sam čast proslaviti ga s Vama u Baru, regatom drvenih jedrilica iz Crne Gore i iz nekoliko hrvatskih gradova. Od srca vam čestitam devetnaestu obljetnicu ponovne obnove samostalne crnogorske državnosti!!!

Duboke su veze između Hrvatske i Crne Gore. Možda su najljepši opisi Crnogoraca, riječju, slikom, crtežom i dlijetom, oni koje su načinili Hrvati. Spomenimo barem Mažuranića, Bukovca, Bogišića, Sladea i Meštovića.

Želimo da Vlada Crne Gore ubrzano rješava sva otvorena pitanja s Hrvatskom. Pomozite nam da vam pomognemo! Provodite reforme potrebne za uspješno okončanje pristupnih pregovora. Možete dosegnuti zahtjevan, ali dostižan cilj članstva u Europskoj uniji u 2028. godini. Učinite sve potrebno glede reformi i dobrosusjedskih odnosa kako biste ušli u sedmogodišnju financijsku omotnicu Europske unije 2028. – 2034. Razlika u novcu mjerit će se možda i blizu pola milijarde eura u vašu korist godišnje.

Ove godine već smo razmijenili nekoliko bilateralnih posjeta. Predsjednik Republike Hrvatske gospodin Milanović posjetio je Crnu Goru nakon reizbora. Prvo je posjetio Sloveniju, potom Crnu Goru. Predsjednik Vlade Republike Hrvatske gospodin Plenković i predsjednik Vlade Crne Gore gospodin Spajić razgovarali su tijekom nedavnog boravka u Vatikanu. Imali smo i nekoliko ministarskih posjeta u oba smjera. Komisije za rješavanje otvorenih pitanja rade intenzivno i u dobroj vjeri.

Dopustite mi još jednom zahvaliti svim crnogorskim institucijama, posebno Službi za spašavanje, Agenciji za nacionalnu bezbjednost te Vojsci Crne Gore na spašavanju našeg velikog sportaša Ivice Kostelića i njegovog francuskog kolege. Hvala Hitnoj službi, a napose Bolnici Bar na zbrinjavanju hrvatskog i francuskog sportaša. Budući da je nogomet najvažnija

sporedna stvar na Svijetu, prije tri dana gledali smo senzaciju kada je Nogometni klub Rijeka, pod vodstvom crnogorskog stručnjaka Radomira Đalovića, osvojio državno prvenstvo Hrvatske.

Nikada Svijet nije trebao živjeti bolje nego danas. Naša je civilizacija dostigla grandiozne tehnološke i znanstvene visine. Nažalost današnje stanje međunarodnih odnosa možemo opisati riječju neizvjesnost. Nama, na ovim prostorima, nitko ne može pomoći kao mi jedni drugima. Kada svi budemo u Europskoj uniji, vjerujem da ćemo postati najpoželjnije mjesto u Europi za velike investicije i za život.

U ovakvim vremenima nelagode, dopustite mi izreći nekoliko rečenica o dva univerzalna događaja koja su nam dala predah, donijela mir, potakla ganuće. Vidjeli smo odlazak pape Franje. Sve rase, religije i mnoge nacije svijeta ujedinile su se povodom dostojanstvenog ispraćaja u velebnom Vatikanu. Iako ožalošćene, to nas je dirnulo, dalo nam nadu i jedan mir, vidjevši naše predstavnike zajedno. Nakon toga, izbor pape Lava XIV i ponovno okupljanje oko radosnog događaja ustoličenja s pravom nas je ganulo i ulilo nam optimizam u srca.

Želim pravedan mir napaćenoj Ukrajini i na Srednjem istoku. Ukrajincima u čast, ponovno ću citirati one stihove Tarasa Ševčenka koje je pisao prije dva stoljeća:

„Kad umrem,

Pokopajte me sred prostranih stepa,

Oko mene nek' se širi Ukrajina lijepa,

Da iz groba mogu gledat' livade i polja

I slušati bučni Dnjepar koliko me volja.“

Vjerujemo u zajedničku budućnost u okviru velike obitelji europskih naroda sa svim našim susjedima. Crna Goro ti si Hrvatskoj trajna susjeda. Crna Gora i Albanija trebaju biti naše jadranske posestrime.

Na koncu želim uputiti poruku građanima Crne Gore: „Drage građanke i građani Crne Gore, nije bitno kojem narodu u Crnoj Gori pripadate, nemojte biti ničija periferija, budite svoj centar!“

Zahvaljujem svojoj dragoj supruzi Marti koja nam se danas pridružila, svim mojim vrijednim kolegicama i kolegama iz Veleposlanstva, mojem *Dream teamu*!

Svim vama koji s nama zajedno slavite Dan državnosti Republike Hrvatske, svih ovih godina, iz dubine srca zahvaljujem. Vi ste snažan most, jaka i neraskidiva spona između Hrvatske i Crne Gore. Znam da ćete sve učiniti da Crna Gora čim prije dosanja svoj san članstva u Europskoj uniji!

Hvala vam na pažnji!

Živjela Hrvatska!

Živjela Crna Gora!